

Sygn. akt **X GC 27/14**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 maja 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach X Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący:	<i>SSO Lesław Zieliński</i>
Protokolant:	<i>Aleksandra Ciesińska</i>

po rozpoznaniu w dniu 11 maja 2015 r.

sprawy z powództwa: **Z. Z. (Z.)**

przeciwko : **(...) Spółce Akcyjnej w G.**

o zapłatę kwoty 205.087,73 zł

- 1) oddala powództwo;
- 2) zasądza od powoda Z. Z. na rzecz (...) Spółki Akcyjnej w G. kwotę 7.217 zł (siedem tysięcy dwieście siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;

SSO Lesław Zieliński

Sygn akt X GC 27/14

UZASADNIENIE

Powód Z. Z. wniósł o zasądzenie od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w G. kwoty 205.087,73 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 21 października 2011 roku i kosztami postępowania.

W uzasadnieniu powództwa wskazał, on, że zawarł z pozwaną umowę na budowę zlewni ścieków na terenie przepompowni Przedwiośnie za kwotę 1.097.000 zł Powód miał wykonać prace etapami w terminach określonych w aneksie nr 1 z dnia 18 lutego 2011 roku. Sposób zapłaty również miał następować etapami. Pozwana miała zapłacić 56% wartości kontraktu po wykonaniu stanu surowego zamkniętego inwestycji, 19% wartości kontraktu po wykonaniu 30% wykończenia wewnątrz, W dniu 20 września 2011 roku nastąpił odbiór stanu surowego zamkniętego robót. W tym samym dniu powód wystawił fakturę na kwotę 610.189,80 zł. Strona pozwana zobowiązała się, że zapłaci tą fakturę do dnia 20 października 2011 roku, w pierwszej kolejności dla podwykonawców powoda w wysokości 174.146,27 zł, a następnie pozostałą kwotę 436.043,53 zł. dla powoda. Na początku października 2011 roku strony określili zakres prac jaki pozostał do wykonania. Pozwana nie zapłaciła powodowi kwoty 436, 043,53 zł do 20 października 2011 roku uniemożliwiając powodowi kontynuowania prac; zalegał z wypłatami swoim pracownikom i podwykonawcą. Powód odstąpił od umowy z końcem października 2011 żądając natychmiastowego rozliczenia wszystkich wykonanych prac etapu II i III . O fakcie odstąpienia zawiadomił powód prokurenta samoistnego J. W., która od tego momentu zaczęła zawierać umowy bezpośrednio o z podwykonawcami powoda. Powód nie chcąc mieć spraw sądowych cedował na

podwykonawców uprawnienia do zapłaty. Pozwany do dnia wytoczenia powództwa nie zapłacił kwoty dochodzonej pozwem, którą pozwana uznał do zapłaty w dniu 29 stycznia 2012 roku. Pozwana uniemożliwia powodowi rozliczenie prac etapu II i III . Na wezwania powoda nie chcąc wypłacić pieniędzy pozwana obciążyła go karami. Pozwana uiściła tylko część należności uznanej do zapłaty na rzecz podwykonawców, powód uznał tę kwotę. Pozwana pomimo uznania roszczenia nie zapłaciła powodowi kwoty 205.087,73 zł.

W dniu 29 listopada 2013 roku Sąd Okręgowy wydał w niniejszej sprawie nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym uwzględniając powództwo w całości.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania.

W uzasadnieniu sprzeciwu pozwana wskazała, że wierzytelność w kwocie 205.87,73 zł uległa umorzeniu na skutek potrącenia dokonanego przez pozwaną z jej wierzytelnością z tytułu szkody jaką poniosła w związku z nienależytym wykonaniem umowy przez powoda. Pozwana wskazała, że od miesiąca lipca 2011 roku postęp robót na budowie był niezadowolający, nie były dotrzymywane kolejne terminy wykonania poszczególnych etapów robót, mimo, iż te już i tak zostały przesunięte aneksem nr 1. Pozwana była ponadto zmuszona do regulowania za powoda jego długów w stosunku do jego podwykonawców. Od dnia 20 października 2011 roku budowa została porzucona przez powoda, natomiast pozostał tam sprzęt, materiały i podwykonawcy. Powód nigdy nie odstąpił od umowy, ani nie została ona rozwiązana zgodnie z § 1 pkt 1.1 umowy. Pozwana została obciążona przez inwestora karą umowną w wysokości 409.809,00 zł tytułem kary za nieterminowe wykonanie zlewni ścieków i kwota ta została potrącona z wynagrodzenia pozwanej.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powód Z. Z. zawarł z pozwaną (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w G. dnia 18 lutego 2011 roku umowę polegającą na budowie zlewni ścieków na terenie przepompowni Przedwiośnie która obejmowała wykonanie robót budowlanych polegających na budowie zlewni ścieków wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz niezbędnymi urządzeniami, w zakresie jak określono w dokumentach w postaci umowy, warunków szczególnych do umowy , wymagań realizacyjnych, harmonogramie robót oraz projektu budowlanego i wykonawczego. Termin zakończenia realizacji zakończenia budowy strony ustaliły na dzień 31 maja 2011 roku. Za wykonane prace przysługiwało powodowi wynagrodzenie ryczałtowe w kwocie 1.097.000 zł netto . Podstawą zapłaty wynagrodzenia były faktury wystawione na podstawie świadectwa częściowego wykonania robót, świadectwa wykonania robót budowlanych oraz protokołu końcowego podpisane przez osoby odpowiedzialne za wykonani umowy, o których mowa w § 8 umowy po zatwierdzeniu przez inspektora nadzoru z ramienia inwestora.. W celu zabezpieczenia należytego wykonania umowy pozwana potrącała kwoty 5 % wynagrodzenia netto z każdej realizowanej płatności specyfikowanej przez powoda. Alternatywną formą zabezpieczenia było dostarczenie na gwarancji bankowej lub ubezpieczeniowej na wyżej wymienione kwoty.

Powód zobowiązał się do zapłacenia kar umownych między innymi w przypadku opóźnienia w wykonaniu przedmiotu umowy w wysokości 0,5% wynagrodzenia umownego netto z każdy dzień opóźnienia następującego po upływie terminu wyznaczonego w umowie na wykonanie przedmiotu umowy.

Powodowi przysługiwało prawo do odstąpienia od umowy w przypadku opóźnienia w zapłacie wynagrodzenia wynikającego z wystawionej faktury dłuższego niż 44 dni licząc od daty otrzymania przez zamawiającego. Przelew (cesja) wierzytelności powoda wynikająca z umowy nie mogły nastąpić bez uzyskania zgody przez powoda pisemnej zgody pozwanej, pod rygorem nieważności przelewu.. Aneksem z dnia 30 czerwca 2011 roku strony ustaliły termin zakończenia realizacji przedmiotu umowy na dzień 31 października 2011 roku i ustaliły nowy harmonogram .

/dowód: umowa wraz z warunkami szczególnymi wymaganiami realizacyjnymi, aneksami wraz z harmonogramem 26 – 45/.

Pismem z dnia 26 maja 2011 pozwana zwróciła się do inwestora (...) we W. o przedłużenie terminu realizacji inwestycji z powodu wymiany gruntu spowodowanej występowaniem wód gruntowych.

/dowód: pismo pozwanej do inwestora k 45/

Strony aneksem nr 2 postanowiły, że pozwana sfinansuje podstawowe materiały konieczne do realizacji robót wykończeniowych budynku oraz robót zewnętrznych na kwotę około 200.000 zł. Zakup materiałów będzie następował na podstawie zamówień powoda na podstawie jego dyspozycji i uzgodnień. Dostawcy wystawią faktury VAT na pozwaną. Wartość wynagrodzenia określonego w § 4 umowy ulegnie zmniejszeniu o wartość materiałów sfinansowanych przez pozwaną. § 7 pkt 4 został zmieniony w ten sposób, że przewidział prawo powoda do odstąpienia od umowy bez skutków prawnych w przypadku opóźnienia w zapłacie wynagrodzenia wynikającego z wystawionej faktury dłuższego niż 30 dni licząc od daty jej otrzymania przez pozwaną.

? dowód aneks nr 2 k 59,60/

Pozwana pismem z dnia 13 lipca 2011 roku poinformowała Komornika Sądowego M. K., że nie ma żadnych wymagalnych zobowiązań wobec powoda.

/dowód: pismo pozwanej k 65/

W dniu 20 września 2011 roku inwestor i pozwana dokonała odbioru wykonanych robót w postaci stanu surowego zamkniętego obiektu zlewni ścieków (...) co stanowiło 56% wartości umowy bez bramy i drzwi wejściowych oraz materiałów na wylewki. Kwota prac została określona według kosztorysu wykonawczego na 496.089,27 zł.

/dowód: protokół odbioru wykonanych robót k 61,62/

Powód wystawił tego samego dnia fakturę VAT nr (...) na rzecz pozwanej na kwotę 496.089,27 netto (610.109,80 zł brutto) płatną przelewem w terminie 30 dni.

/dowód: faktura VAT k 63

W dniu 29 września 2011 roku pozwana dokonała rozliczeń należności z powodem wskazując, że z kwoty 6120.189,80 zł wynikającej z wyżej wymienionej faktury na rzecz cesjonariuszy pozwana wypłaciła 174.146,27 zł i z faktury do zapłaty pozostała kwota 436.043,53 zł, co potwierdził powód podpisem z dnia 30 września 2011r oku.

/ dowód pismo pozwanej k 65/

Powód nigdy nie zgłaszał błędów projektowych.

/ dowód zeznania M. D. protokół rozprawy z dnia 11 maja 2015 00: 14:58 – 01:03:12

W dalszych miesiącach (październik, listopad, grudzień) pozwana w dalszym ciągu dokonywała wypłat na rzecz cesjonariuszy w wysokości 158.136,34 zł, a z pozostałej kwoty dokonała potrącenia kary umownej w wysokości 228.292 zł za niewykonanie umowy w terminie umówionym. Za okres od 1 listopada 2011 roku do dnia 31 grudnia 2011 roku. i kwotę 34.675,19 zł tytułem kaucji gwarancyjnej. Zatem z faktury (...) roku pozwanej nie pozostaje do zapłaty żadna kwota.

/ dowód: pismo pozwanej wraz z notą księgową k 77,78,81 /

W dniu 12 października 2011 roku strony zawarły aneks nr 3 na podstawie którego roboty drogowe podlegają wyłączeniu z zakresu robót wykonawcy i tym samym wartość wynagrodzenia powoda uległa zmniejszeniu o kwotę 348.500 zł.

/dowód Aneks nr 3 k 191/

Pozwana skierowała do powoda pismo dnia 5 października 2011 w którym wskazała, że powód notorycznie opóźnia się w realizacji poszczególnych robót od początku przejęcia placu budowy. Pozwana wezwała powoda do wykonania do dnia 7 października 2011 roku wszystkich zaległych robót, oraz uzupełnienia dziennika budowy o wszystkie wymagane wpisy.

/dowód: pismo pozwanej k 154/

Na budowie powód zatrudniał stale 2-3 pracowników, pozostałe osoby pracujące na budowie były pracownikami podwykonawców. Powód nie płacił podwykonawcą. Pozwana przejęła obowiązek powoda zapłaty podwykonawcą aby prace były kontynuowane. Wcześniej pozwana zgodziła się dokonywać zakupów materiałów niezbędnych do kontynuowania inwestycji i zapłaty za część wykonanych prac. Po opuszczeniu placu budowy przez powoda pozwana zawierała bezpośrednio umowy z podwykonawcami

/dowód: zeznania M. D. protokół rozprawy z dnia 11 maja 2015 00: 14:58 – 01:03:12, M. L. 00:08: 23 – 00: 22:04 rozprawy z 19 stycznia 2015 roku, R. W. 00: 22: 04 – 00:29:24 z 19 stycznia 2015 roku J. W. 01:11: 32 – 02: 10: 32 11 maja 2015, potwierdzenia transakcji k 66-75, 82-84 pisma pozwanej/ k 79 81, faktura VAT k 127, potwierdzenie wykonania operacji k 129 -132 /

Od miesiąca listopada 2011 roku część faktury przez byłych podwykonawców powoda były wystawiane bezpośrednio na pozwaną

/ dowód: Faktury VAT k 202- 260/

W dniu 17 października 2011 sporządzono załącznik do umowy w którym strony określiły zakres robót do wykonania.

/dowód załącznik nr 1 k 318/

W dniu 20 października 2011 roku pozwana zawarła z M. L. umowę o pełnienie funkcji kierownika budowy. Było to spowodowane brakiem zatrudnienia przez powoda kierownika budowy co groziło wstrzymaniem prac przez inwestora

/dowód umowa k 192 e – mail k 268/

Powód pracował co najmniej do grudnia 2011 r. gdzie zobowiązał się podać harmonogram do 2 stycznia 2012 r. Do 7 stycznia przyszła kolejna wiadomość że wyjeżdża za granicę. Od tej daty kontakt z powodem się urwał. / dowód zeznania M. D. protokół rozprawy z dnia 11 maja 2015 00: 14:58 – 01:03:12, zeznania M. L. 00:08: 23 – 00: 22:04 rozprawy z 19 stycznia 2015 roku, e-mail k 269, faktura VAT k 274, 275, 278, 279, 327 - 330 e – mail k 320- 322 /

Pozwana pismem z dnia 8 lutego 2012 roku wezwała powoda do wykonania do dni 1 marca 2012 roku wszelkich zaległych robót oraz u[porządkowania placu budowy. .. Pozwana wskazała, że całość robót wykonanych w okresie 4 kwartał 2011 roku i w 2012 roku, będących w zakresie powoda była nadzorowana przez E. i przez nią finansowana.

/dowód pismo pozwanej k 161/

Roboty na obiekcie zostały skończone w kwietniu 2012 r.

/ dowód zeznania M. D. protokół rozprawy z dnia 11 maja 2015 00: 14:58 – 01:03:12/

Powód pismem z dnia 17 czerwca 2013 roku wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 453.043,53 zł wraz z ustawowymi odsetkami w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania pod rygorem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego.

/dowód: wezwanie do zapłaty k 46/

W odpowiedzi na to wezwanie pozwana wskazała, że nie posiada żadnych zobowiązań wobec powoda. Z kwoty 436.043,53 zł zapłaciła przelewem kwotę 14.940 zł na konto powoda, kwotę 191.211,34 zł. na rzecz cesjonariuszy i podwykonawców oraz dokonała zaliczenia kwoty 229.9829,19 zł na poczet należnych kar umownych. Potrącenia kwot dokonano na podstawie zapisów umowy z dnia 18 lutego 2011 roku oraz aneksu nr 2 do umowy z dnia 2 września 2011 roku. Pozwana poinformowała powoda, że w związku z porzuceniem budowy i narażeniem jej na wysokie straty rozpatruje możliwość wystąpienia na drogę sądową o pokrycie dodatkowych kosztów związanych z realizacją inwestycji. Pismem z dnia 20 września 2013 roku powód wskazał, że nie uznaje żadnych potrąceń z tytułu kar umownych liczonych od 1 listopada 2011 roku do 31 grudnia 2011 roku za niewykonanie umowy w terminie umownym. Powód wskazał, że w dniu 20 września 2011 roku R. C. przyjął od niego do zapłaty fakturę nr (...) z dnia 20 września 2011 roku na kwotę 610.189,80 zł. Zgodnie z § 3 w aneksie nr 2/2011 z dnia 2 września 2011 roku do umowy z dnia 18 lutego 2011 roku § 7 pkt 4 otrzymał nowe brzmienie wskazujące, że wykonawcy przysługuje prawo odstąpienia od umowy bez skutków prawnych w przypadku opóźnienia w zapłacie wynagrodzenia wynikającego z wystawienia faktury dłuższego niż 30 dni licząc od daty jej otrzymania przez pozwaną. Termin zapłaty faktury (...) z dnia 20 września 2011 roku upłynął w dniu 20 października 2011 roku. Powód wskazał, że nie porzucił budowy, a jedynie odstąpił od umowy zgodnie z przysługującym mu prawem wynikającym z §3 zawartym w aneksie nr 2/2011. Powodem odstąpienia od umowy był brak całości zapłaty za fakturę (...) Powód wezwał do zapłaty pozwaną kwoty 205.087,73 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 21 października 2011 roku .

/dowód pismo powoda k 50 – 52/

Inwestor notę księgową z dnia 31 stycznia 2013 roku obciążył pozwaną karą umowną w wysokości 409.800,00 zł za nieterminowe wykonanie umowy.

/dowód nota k 150.151, 276/

Powyższy stan faktyczny Sad ustalił na podstawie wyżej wskazanych dokumentów i zeznań świadków które Sad uznał za wiarygodne lub nie wnosząc do niniejszej sprawy.

Sąd Okręgowy zważył:

Pomiędzy stronami pozostaje bezsporne że zawarły umowę o roboty budowlane., która została w części wykonana przez powoda.

Spór w niniejszej sprawie sprowadza się do rozstrzygnięcia czy powód skutecznie złożył oświadczenie o odstąpieniu od umowy i w związku z tym należy mu się dochodzone w pozwie wynagrodzenie, czy też na uwzględnienie zasługuje stanowisko pozwanej, że powód porzucił plac budowy i tym samym pozwana skutecznie naliczyła powodowi karę umowną za nieterminowe wykonanie umowy w wysokości 228.292 zł a pozostałą kwotę dochodzoną pozwem zapłaciła podwykonawcą powoda za powoda oraz wypłaciła mu w gotówce

W ocenie Sądu brak jest podstaw do zasądzenia na rzecz powoda kwoty dochodzonej w pozwie ponieważ nie przysługiwało mu prawo odstąpienia od umowy, a tym samym pozwana miała podstawy do naliczenia powodowi kary umownej. W pozostałym zakresie pozwana zapłaciła należności powoda dokonując zapłaty za powoda na rzecz jego podwykonawców oraz bezpośrednio powodowi.

Powód wskazywał, że odstąpił od umowy z pozwaną w związku z opóźnieniem zapłaty na jego rzecz należności wynikającej z faktury (...) roku. Pozwana uznała prawo powoda do wystawienia tej faktury i należności z niej wynikające. Pozwana jednak wykazała, że roszczenia z tej faktury zostały w całości przez nią zaspokojone.

W ocenie Sadu powód nie wykazał, że odstąpił od umowy z pozwaną. Pozwana zaprzeczyła, że powód w trakcie rozmowy telefonicznej złożył oświadczenie o odstąpieniu. Powód nie przedstawił, też żadnego dokumentu z którego wynikałoby, aby złożył pozwanej skuteczne oświadczenie o odstąpieniu. Oświadczenie takie powinno być złożone na piśmie.

Nawet jeśli przyjąć, że powód złożył w dniu 20 października 2011 roku oświadczenie o odstąpieniu od umowy to było ono przedwczesne ponieważ powód mógł złożyć takie oświadczenie zgodnie z §7 ust 4 umowy zmienionym aneksem nr 2 dopiero w chwili kiedy pozwana opóźni się z terminem płatności faktury dłużej niż 30 dni licząc od daty otrzymania przez pozwaną. Pozwana otrzymała fakturę w dacie jej wystawienia, a zatem w chwili odstąpienia od umowy przez powoda termin 30-dniowy jeszcze nie upłynął i powód nie miał prawa odstąpić od umowy.

Należy wskazać ponadto, że podwykonawcy w imieniu i na jego zlecenie w listopadzie i grudniu 2011 roku dokonywali prac budowlanych na obiekcie. Jest to dla Sądu oczywiste w świetle zgromadzonego materiału dowodowego. Potwierdza to fakt, że powód kontaktował się z pozwaną w tym czasie co do zakresu wykonywanych prac. Tak samo potwierdza ten stan wystawienie przez podwykonawców faktury VAT na rzecz powoda. Wskazuje to, iż mało wiarygodnie brzmi teza powoda o odstąpieniu od umowy telefonicznie, pozostawiając na marginesie jej skuteczność biorąc pod uwagę uprawnienia osoby do której było ono skierowane.

Pozwana skutecznie wykazała, że to ona poniosła szkodę w postaci obowiązku zapłaty kary umownej na rzecz inwestora w wysokości 409.800,00 zł. Korelacja pomiędzy uiszczeniem przez pozwaną kary umownej na rzecz inwestora i przekraczaniem przez powoda terminu zakończenia prac na obiekcie dla Sądu czyni całkowicie zasadnym i skutecznym chociażby częściowe potrącenie tej należności z wierzytelnościami jakie przysługiwały powodowi w stosunku do pozwanej. W tym stanie faktycznym pozwana miała pełne prawo do naliczenia powodowi kary umownej w wysokości 228.292,00 zł. Powód miał zakończyć wykonywanie prac do 31 października 2011 roku. Pozwana naliczyła powodowi karę umowną za 61 dni zwłoki w zakończeniu prac - od 1 listopada 2011 roku do dnia 31 grudnia 2011 roku.

Tym samym pozwana miała prawo potrącić wierzytelność wynikającą z kary umownej z wierzytelność jaką miał powód w stosunku do niej z tytułu faktury VAT 1/09/2011 roku i tym samym roszczenie powoda o zapłatę należności z tej faktury wygasło na skutek tego potrącenia oraz uiszczenia wcześniejszych wpłat i zapłaty na rzecz podwykonawców powoda.

Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 647 kc. oraz umowy wraz z załącznikami.

O kosztach postępowania Sad orzekł na podstawie art. 98 kpc w zw. z art. 108 kpc obciążając nimi w całości powoda jako stronę przegrywającą sprawę w całości. Na zasądzoną na rzecz pozwanej kwotę 7.217 zł składają się koszty zastępstwa procesowego wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa.

SSO Lesław Zieliński